

Číslo: 2029/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **11. 01. 2022 a 12. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Komenského 133, Šoporňa	
Zriaďovateľ	Obec Šoporňa

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PaedDr. Eva Kabrhelová, riaditeľka školy

Mgr. Jana Blahová, zástupkyňa riaditeľky školy

Zuzana Juríčková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 2029/2021-2022 zo dňa 10. 01. 2022 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka ŠIC Trnava

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka ŠIC Trnava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav zavedenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole, výchovno-vzdelávacej činnosti a učenia sa detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie v materskej škole povinné.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia sa vykonala v 5-triednej materskej škole (MŠ) s vyučovacím jazykom slovenským, ktorá bola organizačnou zložkou základnej školy s materskou školou. Vo všetkých triedach poskytovala deťom celodennú výchovu a vzdelávanie. Zo 111 prijatých detí bolo 1 so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), plniace povinné predprimárne vzdelávanie. Celkovo škola evidovala 35 detí, pre ktoré bolo predprimárne vzdelávanie povinné, z nich 5 detí bolo prijatých na základe žiadosti zákonných zástupcov k školskému roku 2021/2022. V plnení povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole pokračovalo 7 detí, 1 dieťa bolo prijaté na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pred dovŕšením piateho roku veku.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

1.2.1 Formálnych predpokladov pre zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania

Škola realizovala predprimárne vzdelávanie detí podľa školského vzdelávacieho programu Rok škôlkara. Dokument bol vypracovaný v súlade so Štátnym vzdelávacím programom

pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP) a poskytoval základné informácie o výchove a vzdelávaní v škole, ktoré boli v súlade s aktuálnym právnym stavom. Východiská plánovania obsiahnuté v učebných osnovách, ktorými boli vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí ŠVP, boli orientované na realizovanie predprimárneho vzdelávania globálne, bez špecifikovania osobitostí alebo stratégií týkajúcich sa výhradne plnenia povinného predprimárneho vzdelávania. Deklarované pravidlá a postupy prípravy a plánovania predprimárneho vzdelávania boli aplikovateľné vo všetkých triedach, bez ohľadu na vek detí. Podporné aktivity pre deti plniace povinné predprimárne vzdelávanie neboli v základnom pedagogickom dokumente určené.

Podmienky, pravidlá a postupy týkajúce sa realizovania povinného predprimárneho vzdelávania (proces prijímania, prednostné prijímanie, zaraďovanie detí do tried, pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania, oslobodenie od povinnosti dochádzať do materskej školy, povolenie individuálneho vzdelávania, zanedbávanie riadneho plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a iné) boli vymedzené v školskom poriadku. Určený bol v ňom aj čas pobytu detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie v materskej škole v rozsahu minimálne 4 hodiny denne.

Deti, pre ktoré bolo predprimárne vzdelávanie povinné, boli zaradené do 2 tried (1 trieda homogénna, 1 trieda heterogénna). Počty zaradených detí neprevyšovali limit ustanovený školským zákonom. V každej triede zabezpečovali výchovu a vzdelávanie striedavo na zmeny 2 učiteľky, všetky 4 spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti. Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti sa riadila v každej triede rámcovo spracovaným denným poriadkom, ktorý umožňoval pružné striedanie spontánnych a riadených činností. Pevne bol stanovený len čas pre zabezpečovanie stravovania. Čas určený na popoludňajší odpočinok sa mal podľa informácií uvedených v školskom poriadku postupne skracovať v triedach 5 - 6-ročných detí a 4 - 6-ročných detí, s prihliadaním na individuálne potreby detí. Reálne skracovanie popoludňajšieho odpočinku v čase školskej inšpekcie nebolo zaznamenané.

Zavedeniu, realizovaniu a hodnoteniu povinného predprimárneho vzdelávania plánovala škola venovať pozornosť v rámci rokovaní pedagogickej rady. Učiteľkám boli odporúčané k samoštúdiu 2 publikácie (Povinné predprimárne vzdelávanie - Sprievodca cieľmi a obsahom; Povinné predprimárne vzdelávanie v praxi). V rámci novembrového rokovania pedagogickej rady bola vnesená požiadavka pri povinnom predprimárnom vzdelávaní adaptovať ciele a obsah vzdelávania na základe potrieb detí a v súlade s princípom vyrovnávania šancí pri vstupe na primárny stupeň vzdelávania. Na januárové rokovanie pedagogickej rady bolo plánované hodnotenie priebežného plnenia úloh vyplývajúcich zo zavedenia povinného predprimárneho vzdelávania a výchovno-vzdelávacej činnosti týchto detí (v čase výkonu inšpekcie ešte nebolo zrealizované). Monitorovanie napredovania detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie bolo plánované v rámci vykonávania hospitačnej činnosti v apríli 2022 (úroveň grafomotorických zručností detí; úroveň predčitateľskej a prírodovednej gramotnosti, využívanie zážitkového učenia a hry ako metódy a prostriedku učenia sa detí). Konkrétne výstupy z priebežného monitoringu (zistenia z hospitačnej činnosti, informácie o napredovaní detí, podporné interné metodické materiály a iné) v čase výkonu školskej inšpekcie riaditeľka nemala ešte k dispozícii.

Materiálne vybavenie oboch tried (učebné pomôcky, interaktívne tabule, detská literatúra, hračky a pod.) zohľadňovalo potreby detí predškolského veku a vytváralo príležitosti pre ich globálny osobnostný rozvoj. Usporiadanie tried umožňovalo realizovať v ich priestore hry, pohybové a vzdelávacie aktivity. Súčasťou školského dvora bola spevnená a zatravnená plocha, 2 pieskoviská, detské preliezačky, hojdačky, domček s kĺzačkou, drevený vláčik

a 2 drevené detské posedy. Interiér aj exteriér vytváral predpoklady pre realizovanie zámerného aj spontánneho učenia.

O prijatí dieťaťa do materskej školy rozhodovala riaditeľka na základe predloženej žiadosti zákonných zástupcov a potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. Do materskej školy boli prijaté všetky deti, ktorých zákonní zástupcovia o to požiadali, vrátane detí, pre ktoré bolo plnenie predprimárneho vzdelávania povinné. O ich prijatí rozhodla riaditeľka v zákonom stanovenej lehote. Podmienky prednostného prijímania detí boli upravené v školskom poriadku, zosúladené s aktuálnym právnym stavom. V 1 prípade riaditeľka legitímne rozhodla o prijatí dieťaťa na povinné predprimárne vzdelávanie pred dovŕšením 5-teho roku veku (k žiadosti o prijatie bolo priložené súhlasné vyjadrenie poradenského zariadenia a súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast). O pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania rozhodla v prípade 7 detí, a to na základe písomného súhlasu poradenského zariadenia, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a informovaného súhlasu zákonných zástupcov. V procese rozhodovania sa riadila všeobecne záväznými právnymi predpismi.

1.2.2 Výchovo-vzdelávacej činnosti

Stav a úroveň výchovy a vzdelávania sa posudzoval v 2 triedach, a to v triede 5 - 6-ročných detí prostredníctvom hospitácií vo všetkých organizačných formách denného poriadku počas dopoludnia, v ktorej bolo prítomných 20 detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie (z nich 7 detí pokračovalo v plnení povinného predprimárneho vzdelávania) a v triede 4 - 6-ročných detí prostredníctvom hospitácií vo všetkých organizačných formách denného poriadku počas dopoludnia, v ktorej bolo prítomných 11 detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie.

V realizovaných výchovo-vzdelávacích činnostiach deti najefektívnejšie preukazovali pohybové schopnosti. V zdravotných cvičeniach zväčša správne dokázali zaujať rôzne polohy a zopakovať pohybové schémy demonštrované učiteľkami. Lokomóciu si rozvíjali výhradne pri obmenách chôdze, behu a poskokov, obvykle v rámci rozohriatia pred zdravotným cvičením a počas pobytu vonku. Prostredníctvom zdravotných cvičení realizovaných medzi hrami/činnosťami podľa výberu detí a desiatou si komplexne a postupne, spravidla s rovnomerným zaťažovaním jednotlivých svalových skupín od hlavy smerom k nohám, precvičili pohybový aparát. Vedeli prevažne správne reagovať na učiteľkami používanú telovýchovnú terminológiu. V závere cvičení uplatňovali improvizovaný pohyb alebo tanec, ku ktorému ich učiteľky inšpirovali vlastnou inštrumentálnou hrou na rytmickom alebo melodickom hudobnom nástroji (triangel, akordeón). Tanečnou a pohybovou improvizáciou reagovali na hudbu (akordeón, hudobná skladba) alebo zvuk rytmických hudobných nástrojov aj v rámci vzdelávacích aktivít.

Motorické zručnosti si rozvíjali priebežne, počas celého dopoludnia, najmä pri konštruovaní, skladaní z geometrických tvarov, pri tvorení s magnetickou mozaikou, v spontánnom výtvarnom prejave (kreslenie, experimentovanie s farbou), pri používaní telovýchovného náčinia a rytmických hudobných nástrojov.

Komunikačné kompetencie deti preukazovali najmä v komunikácii s učiteľkami, v rámci riadených rozhovorov/diskusí v ranných kruhoch a vzdelávacích aktivitách. Vyjadrovali sa v prevažnej miere spisovne, dokázali akceptovať hovoriaceho. Rozumeli sprostredkovaným informáciám, adekvátne reagovali na verbálne pokyny a požiadavky, na otázky kladené učiteľkami obvykle vedeli odpovedať. Pochopili význam nových slov (orchester, dirigent,

kapela), s ktorými ich učiteľky oboznámili v rámci vzdelávacích aktivít. V triede 5 - 6-ročných detí preukázali v hre so slovami schopnosť hláskovej analýzy, niektoré deti vedeli priradiť k hláske písmeno. Rozvíjanie komunikačných schopností detí podporovali učiteľky kladením otvorených otázok, avšak len málokto detí používali na vyjadrenie myšlienky súvislejší prejav. V ich vyjadreniach prevažovali jednoduché vety. Čiastočné oslabenie komunikačných spôsobilostí zapríčinila nerozvíjajúca sa komunikácia medzi deťmi, čo bol dôsledok uplatňovanej prevažne frontálnej organizácie (vzdelávacie aktivity, zdravotné cvičenia) alebo individuálnej činnosti (prevažovala v rámci hier a činností podľa výberu detí). Ku kladeniu otázok deti neboli stimulované.

Deti sa angažovali vo vytvorených učebných situáciách v rámci vzdelávacích aktivít. O zámeroch vyplývajúcich z cieľa vzdelávacej aktivity boli informované len v triede 5 - 6-ročných detí. Priebežný monitoring dosahovania zámerov realizovala efektívnejšie učiteľka v triede 4 - 6-ročných detí, ktorá zároveň zohľadňovala aj individuálne potreby detí a tomu prispôbovala úroveň a náročnosť požiadaviek. V oboch triedach mali deti príležitosť manipulovať s učebnými pomôckami (hudobné nástroje, interaktívna tabuľa), pri výbere ktorých učiteľky prihliadali na ich účelnosť. Prostredníctvom pohybu aj slova vyjadrovali zážitky a pocity z počúvanej hudby. Dokázali rozlíšiť a verbálne vyjadriť, či bola hudobná skladba rýchla alebo pomalá, smutná alebo veselá. V hudobných hádankách vedeli podľa melódie určiť pieseň. V súvislosti s počúvaním hudobných nahrávok si osvojovali nové pojmy (orchestra, kapela, dirigent, hudobný skladateľ). V inštrumentálnych činnostiach preukázali schopnosť na základe pokynov učiteľky individuálne a samostatne zahrať jednoduchú melódiu na virtuálnom klavíri (interaktívna tabuľa) a na základe vizuálnych vnemov a podnetov ju vedeli zopakovať a zahrať aj na zvonkohre. Oboznámili sa so základnými dirigentskými gestami a učili sa na ne adekvátne reagovať (pri inštrumentálnej činnosti). Uplatňované zážitkové učenie napomáhalo najmä rozvíjaniu ich hudobnej gramotnosti a priaznivo ovplyvňovalo celkovú učebnú atmosféru v oboch triedach. Tvorivosť detí uplatňovali len v triede 4 - 6-ročných detí, v rámci tanečnej improvizácie, ktorou vyjadrovali zážitky a pocity z počúvanej skladby (C. Debussy - Tanec snehových vločiek). V triede 5 - 6-ročných detí v rámci inštrumentálnych činností učiteľka kreativitu detí nepodporovala. V ostatných organizačných formách denného poriadku deti uplatňovali tvorivosť iba ojedinele a intuitívne (konštruovanie, kreslenie, tvorenie s magnetickou mozaikou). K aktívnemu využívaniu informačných zdrojov alebo k porovnávaniu a využívaniu samostatne získaných informácií neboli deti podnecované. Informácie im poskytovali alebo sprostredkúvali výhradne učiteľky, čo znižovalo úroveň rozvíjania ich informačných kompetencií. Rozvíjaniu digitálnej gramotnosti detí napomáhalo využitie interaktívnej tabule v triede 5 - 6-ročných detí. Deti sa dokázali orientovať na ploche a používať ponúkané nástroje programu (vybrať jazyk, zvoliť hudobný nástroj, ovládať hudobný nástroj).

V rámci rozvíjania grafomotorických zručností preukázali deti vizuálno-motorickú koordináciu pri kreslení a obkresľovaní v sede pri stolíkoch. K uplatňovaniu a fixovaniu správnych návykov pri činnostiach s grafickým materiálom boli učiteľkami podnecované minimálne (správne sedenie, správny úchop grafického materiálu, primeraná vzdialenosť očí od podložky). Grafické prvky/vzory v priebehu dopoludnia nezaznamenávali.

K vyjadrovaniu pocitov, názorov a predstáv boli deti účinnejšie iniciované v triede 4 - 6-ročných detí (v súvislosti s kalendárom počasia v rannom kruhu a počúvaním hudby

vo vzdelávacej aktivite). Hodnotiace spôsobilosti s ohľadom na zámer/priebeh činnosti a vlastný výkon efektívnejšie preukazovali deti v triede 5 - 6-ročných detí, čo čiastočne napomáhalo rozvíjaniu personálnych kompetencií. Chýbajúca podpora spolupráce a komunikácie detí v skupinových činnostiach (prijímanie dohôd alebo kompromisov, spoločné určovanie postupov, vzájomné diskutovanie, rozdeľovanie rolí) tlmila rozvíjanie sociálnych kompetencií. Záverečné hodnotenie činnosti, v ktorom by boli zohľadnené individuálne možnosti, schopnosti, postupy či úsilie detí smerujúce k dosiahnutiu stanovených zámerov učiteľky nerealizovali. Nimi uplatnené formálne hodnotenie nepodporovalo deti k sebareflexii a utváraniu zdravého sebedomia.

2 ZÁVERY

Pri zavedení a realizovaní povinného predprimárneho vzdelávania detí sa škola riadila aktuálnym právnym stavom. Podrobnosti mala upravené v školskom poriadku. Výchovu a vzdelávanie detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie zabezpečovali v 2 triedach 4 kvalifikované učiteľky. Počet detí zaradených do tried bol v limite určenom príslušným ustanovením školského zákona. Priestorové podmienky a materiálno-technické vybavenie školy zodpovedalo potrebám detí. V procese rozhodovania riaditeľka dodržiavala príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Do materskej školy prijala na povinné predprimárne vzdelávanie všetky deti, ktorých rodičia o to prejavili záujem. V prípade 1 dieťaťa legitímne rozhodla o jeho predčasnom prijatí na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania a v prípade ďalších 7 detí rozhodla o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania. Rámcovo nastavený denný poriadok umožňoval pružne reagovať na potreby 5 – 6-ročných detí, v skracovaní popoludňajšieho odpočinku sa to však reálne nepreukázalo. Pedagogická rada sa na doposiaľ zrealizovaných rokovaníach nezaoberala zavedením, realizovaním a hodnotením povinného predprimárneho vzdelávania v škole, zábery pre túto oblasť mala stanovené v pláne na neskoršie obdobie.

V realizovaných výchovno-vzdelávacích činnostiach si deti najefektívnejšie rozvíjali pohybové schopnosti a pracovné zručnosti. Napomáhali tomu priebežne zaraďované pohybové činnosti, v ktorých boli iniciované k zaujatiu rôznych postojov a pohybových schém. Pohybovou improvizáciou dokázali primerane reagovať na auditívne podnety. S hračkami, učebnými pomôckami, hudobnými nástrojmi vedeli spravidla správne zaobchádzať a účelne ich používať. Informáciám, pokynom a požiadavkám, ktoré im sprostredkúvali učiteľky spravidla rozumeli, vedeli reagovať a odpovedať na otázky, čo vplývalo na čiastkové rozvíjanie ich komunikačných kompetencií. Čiastkovému rozvíjaniu kompetencií učiť sa a riešiť problémy napomáhala uplatňovanie aktívneho, zážitkového učenia. Celkový pozitívny vplyv na realizované činnosti mal milý, partnerský prístup učiteliek k deťom.

V obmedzenej miere si deti v priebehu realizovaných výchovno-vzdelávacích činností rozvíjali grafomotorické zručnosti, čo bolo ovplyvnené nízkou pozornosťou učiteliek venovanou fixovaniu správnych návykov pri spontánnej činnosti detí s grafickým materiálom. Informačné zdroje aktívne nevyužívali, čo bol dôsledok učiteľkami preberanej iniciatívy pri sprostredkúvaní nových informácií. Rozvíjanie komunikačných kompetencií detí sčasti tlmila absencia podpory funkčnej komunikácie medzi deťmi navzájom pri riešení úloh a zadaní vo vytvorených učebných situáciách. Nezaradenie skupinových činností na báze účelnej spolupráce a vzájomnej pomoci medzi deťmi znižovalo úroveň rozvíjania sociálnych a personálnych kompetencií. Spätnú väzbu k zrealizovaným úlohám a požiadavkám vo forme záverečného hodnotenia činností učiteľky deťom neposkytli.

SILNÉ STRÁNKY

- Vytvorenie podmienok pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí vo výchovno-vzdelávacom procese.
- Rozhodovanie riaditeľky školy v súvislosti so zavedením povinného predprimárneho vzdelávania (prijímanie a pokračovanie plnenie povinného predprimárneho vzdelávania), definovanie podmienok týkajúcich sa zavedenia a realizovania povinného predprimárneho vzdelávania v školskom poriadku.
- Priebežné podporovanie rozvíjania pohybových schopností a pracovných kompetencií detí.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- Obmedzené rozvíjanie grafomotorických zručností detí.
- Nedôsledné rozvíjanie informačných kompetencií detí, nepodnecovanie detí k získavaniu a porovnávaniu informácií.
- Absentujúca podpora funkčnej spolupráce a komunikácie medzi deťmi.
- Nerealizovanie záverečného hodnotenia činností učiteľkami.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- podporovať rozvíjanie grafomotorických zručností detí priebežne pri všetkých činnostiach s grafickým materiálom, podnecovať ich k správne sedeniu, dodržiavaniu primeranej vzdialenosti očí od podložky a správne 3-prstému úchopu grafického materiálu;
- podnecovať deti k cieľnému získavaniu a vyhľadávaniu informácií z rôznych informačných zdrojov, ich účelnému využívaniu a porovnávaniu;
- stimulovať rozvíjanie komunikačných a sociálnych kompetencií detí v skupinových činnostiach vytváraním príležitostí pre funkčnú spoluprácu a komunikáciu;
- prostredníctvom účelného záverečného hodnotenia činností poskytovať deťom reálne informácie o plnení zámerov, pokrokoch, úspechoch a vynaloženom úsilí detí v realizovaných činnostiach.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program Rok škôlkara
2. Školský poriadok
3. plán rokovaní pedagogickej rady na šk. rok 2021/2022
4. zápisnice z rokovania pedagogickej rady
5. plán hospitácií
6. záznamy z pedagogickej diagnostiky

7. triedne knihy
8. dokumentácia súvisiaca s rozhodovaním riaditeľky
9. prevádzkový poriadok

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Jana Hlavačková

Dňa: 01. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

PaedDr. Jana Hlavačková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. Eva Kabrhelová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 02. 2022 v Šoporni:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

PaedDr. Jana Hlavačková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. Eva Kabrhelová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PaedDr. Eva Kabrhelová, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti